

Kostolac, energetska gigant – savremena Pompeja

Priča o mom gradu i zagađenju u njemu krije se iza naslova o velikom proseku plata i lepom životu na obalama dve reke (Dunav i Mlava). Lepa gradska sredina, plaža na Dunavcu i nešto što je neizostavan deo Kostolačkog pejzaža dimnjaci elektrana. Nekako se još početkom prošlog veka suživot Kostolčana preklapao sa industrijskim i energetska razvojem. Kako su rasle potrebe za energijom tako su rasli i termoenergetski kapaciteti. Danas Kostolac u perspektivi ima kop Drmno sa planom proširenja iskopa uglja na 12 miliona tona. Takođe i četiri bloka instalisane snage 1000 MW i u planu izgradnje još jednog bloka B3 snage 350MW.

Slika 1. Prikaz Direkcije i Termoelektrane u Kostolcu

Poznato je da termoenergetika sa iskopom i transportom uglja i produktima sagorevanja predstavlja jedan od najvećih zagađivača i emitera štetnih gasova. Celokupan tehničko-tehnološki proces koji počinje na kopovima utiče na devastaciju i uništavanje u prvom redu zemljišta i koje neretko ostaje trajno neplodno i sa malim šansama za rekultivaciju. U Kostolcu je bilo aktivno iskopavanje na više kopova i to: kop Ćirikovac, kop Klenovnik, kop Kostolac i još uvek aktivni kop Drmno. Prva tri kopa su zatvorena i danas smo svedoci njihovog stanja tj. odsustva pravih mera i vraćanje namene zemljištu. Čak šta više pod velom novih tehnologija isti se pretvara u još jedno odlagalište pepela i šljake, sa planovima i za

lokalnu deponiju smeća. Iako su vidljive upotrebe novih tehnologija, izrada plastičnih i vodo nepropusnih membrane projekat prate veliki problemi u smislu odrona zemljišta i prodora podzemnih voda i problema sa transportom. Potrebno je preduzeti niz mera koje bi započete investicije u ekološko odlagalište što hitnije donelo željene rezultate. Izgradnju novih postrojenja i silosa u delu preduzeća TEKO A koji bi se priključile novom sistemu transporta pepela i šljake koje već postoji sa blokova TEKO .

Slika 2. Pepelište u Ćirikovcu, slika je preuzeta sa sajta

<http://91.222.6.92/vesti/hronika/radnik-u-cirikovcu-stradao-zbog-odronjavanja-nasipa/47778>

Kostolcu su neophodna kontinuirana i 24h merenja zagađenja vazduha, otpadnih voda i kontrola kvaliteta poljoprivrednih proizvoda iz okoline. Povećane emisije gasova koji izazivaju efekat staklene bašte, te emisija azotnih, sumpornih oksida, ugljen dioksida su apsolutno neopravdane željom za energijom. Povećana svest i zakonske regulative polako dovode do normi koje su propisane Evropskim standardima. Ipak Kostolcu su potrebna rešenja za saniranje posledica starih tehnoloških procesa. Zatvaranje starog odlagališta pepela na obalama Dunava i njegova rekultivacija nameću se kao osnov budućeg delovanja. Na kasetama tog pepelišta još uvek se odlaže pepeo i šljaka sa Kostolačkih postrojenja. Nepostojanje kvalitetne ekološke zaštite, nepostojanje stabilnih sistema stvaranja vodenih ogledala, prskalica, te nenanošenja plodnog tla na gornje slojeve pepelišta prouzrokuje njegovo često razvejavanje. Pepelište se nalazi na severnoj strani gradske sredine na potezu sela Stari Kostolac i samih obala reka Dunav i Mlava. Usled česte pojave severnih vetrova, isti uslovljavaju dizanje pepela i prave sive oluje u gradu i okolini. Takodje usled blizine

pomenutih reka postoji opasnost od proboja podzemnih voda i plavnih talasa koji bi doveli do ekoloških katastrofa neslućenih razmera. Pobrojanom svakako treba dodati sveobuhvatnije analize oboljenja Kostolčana. Sa akcentom na plućne bolesti i bolest respiratornih organa. Neophodno je uraditi i skrininge kancerogenih i alergijskih oboljenja. Adekvatne zdravstvene službe su obaveza šire društvene zajednice, naročito u sredinama koje su ugrožene industrijskim zagađenjem. U tu svrhu potrebe mog grada za novim i savremenijim zdravstvenim službama su neophodnost i obaveza. Planove za izgradnju novog Doma zdravlja potrebno je ubrzati i u tu svrhu alarmirati šire javno mnjenje i političke strukture.

Slika 3. Pepelište kod sela Stari Kostolac na obali Dunava

Kompleksnost problema iziskuje systemska rešenja koja moraju poštovati kako norme i propise Evropskih zakonskih regulative i sporazuma, tako i specifičnosti lokalne zajednice. Kostolac je sredina koja je izrasla na temeljima energetskog giganta i sama zajednica je

zahvalna za ekonomski prosperitet. Međutim zdravlje ljudi, ekološka svest, odgovorno poslovanje i zaštita životne sredine su norme koje moraju predstavljati prioritet. Projekte koji postoje, a obuhvatili su pored novih elektro filtera i postrojenja za odsumporivanje i smanjenje prisustva NO₂. Zatim savremeniji i bezbedniji transport i odlaganje šljake. Rešavanje problema zatvaranja starih kopova i vraćanje namene zemljištu te njegovu rekultivaciju i ozelenjavanje. I zatvaranje još uvek aktivnog pepelišta šljake sa starim sistemom, kao i njegovu rekultivaciju. Potrebno je usvojiti nove metode u prenameni takvih površina i trajno rešiti problem razvejanja pepela. Kostolac i Kostolčani zaslužuju život dostojan čoveka. To je obaveza društva i privrednih subjekata koji su nastala na teritoriji ove sredine. U nadi da će ekološka svest i njeno buđenje pomoći mojoj zajednici dajem ovaj svoj mali doprinos.

Ime i prezime: Matija Radojević